

Grote huizen en hun taken vandaag

Voor ze aan hun 'ambtstermijn' begonnen in respectievelijk het ro theater en Het Toneelhuis, had Etcetera een gesprek met de nieuwe artistiek leiders Guy Cassiers en Luk Perceval. Het gesprek ging toen vooral over plannen en verwachtingen. Vandaag, bijna drie seizoenen en vele producties verder, peilt Etcetera naar hun ervaringen: wat konden zij realiseren en wat niet en waarom dan niet? Het werd een gesprek over de toekomst van 'het grote theater', over zijn relatie met de marge, met de vrije sector, met de stad, met een maatschappelijk engagement, over zijn verantwoordelijkheid tegenover komende generaties... Met deze interviews wil Etcetera de discussie voortzetten omtrent 'de noodzaak van het theater vandaag', zoals die aangezet werd in Etcetera 75.

ro theater

Een dialoog met de stad en met nieuwe generaties

Etcetera: Drie jaar geleden zei je dat je het ro theater 'zo klein mogelijk' zou houden, niet zozeer qua aantal mensen maar qua mentaliteit. Is dat gelukt?

Guy Cassiers: Dat is gelukt en niet gelukt. We hebben de club mensen klein kunnen houden, maar de manier waarop die mensen artistiek met mekaar praten is in die drie jaar tijd geweldig veranderd. Ik heb het feit onderschat dat het ging om een verzameling mensen die mekaar niet kenden: het was geen 'gezelschap' dat stelde op een gemeenschappelijke voorgeschiedenis. Het ging om een grote lege ruimte en in de artistieke idealen die je tegenover mekaar uitspreekt en in de manier waarop je die concreet wil omzetten in een dagelijkse praktijk, zaten heel wat verschillen. Het idealistische standpunt dat elke belangrijke beslissing door de hele equipe genomen moet worden is uiteraard makkelijker te verwezenlijken in een klein dan in een groot gezelschap. In dat opzicht zijn we geëvolueerd naar een iets klassieker structuur: ik 'speel nu meer directeurtje' die als eerste zijn ideeën voorlegt aan de artistieke staf. Door gebrek aan gemeenschappelijk verleden ont-

stonden er vaak 'verkeerde' discussies. In de afgelopen twee jaar heb ik gemerkt dat de gesprekken in de repetitieruimte ons een veel sterkere gemeenschappelijke basis gaven dan de gesprekken die we daarbuiten voerden. Je wint veel tijd door dingen voor te stellen waarop de anderen kunnen reageren, waarbij je toch heel kritisch voor mekaar kan zijn. Iedereen kan vanuit zijn verantwoordelijkheid bepaalde dingen proberen. Dat werkt veel beter dan allemaal samen te zitten en te vragen: 'wat gaan we morgen doen?'

Etcetera: Komt deze evolutie enkel voort uit de verschillen in achtergrond tussen de medewerkers of is het 'de grote structuur' die je ertoe brengt zo te gaan functioneren?

Cassiers: Voor een deel zit dat vast aan 'de grote structuur', toch hoop ik nog steeds te bereiken wat ik twee jaar geleden vooropgesteld heb. Alleen is de weg daar naartoe heel anders geworden. Het eerste jaar verliep zeer goed, omdat we vijf producties hebben gemaakt op basis van ideeën en projecten, die iedereen al met zich droeg, los van het gezelschap. Iedereen maakte de voorstellingen die

hij wilde maken vanuit een gezonde, naïeve openheid, zonder rekening te houden met het stadium waarin de organisatie zich bevond. Dat wilden we ook: iedereen moest zijn eigen ambities kunnen ontwikkelen, los van zijn engagement in het gezelschap. In het tweede seizoen werd deze te grote vrijheid voor heel wat mensen een probleem. Je stimuleert eerder de ambitie van mensen dan de noodzaak om deze of gene voorstelling te realiseren. Het aantal projecten, de schaal van wat je met zo'n gezelschap aankan, is in dat tweede jaar geëscaleerd. We wilden alle ideeën –die op papier zo mooi leken– ook meteen aan de toeschouwers tonen, terwijl ze daar vaak nog niet rijp voor waren. We wilden te snel gaan en hebben toen stappen overgeslagen. In het derde seizoen hebben we eindelijk een balans gevonden tussen mijn werk en dat van Alize Zandwijk, wat toch de 'constante lijn' is in het geheel van het ro theater. De andere artistiek medewerkers (acteurs, vormgevers enz.) hebben hierdoor een veel duidelijker kader gekregen waarbinnen ze hun eigen ideeën kunnen ontwikkelen. Ze worden nauwer en in een vroeger stadium betrokken bij de ideeën